

NSPRV

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE

Novi Sad, Trg Slobode 3 tel/faks: 021/6616-886, 025/420-093, 023/515-757
e-mail: sindiso@sbb.rs, nsprv@open.telekom.rs, nsprv.zr@open.telekom.rs

87% nastavnika beogradskih osnovnih škola
doživelo verbalno i psihicko nasilje,
27% nastavnika izloženo direktnim pretjama
13% doživelo uznemiravaње ван школе
7,5% просветара жртве физичког насиља
300 случајева насиља ученика над наставницима
само у АП Војводини

У ВРЕМЕ ЗАКЉУЧИВАЊА ОЦЕНА АУТО ОСТАВЉАЈУ КОД КУЋЕ

Отворена сезона лова на професоре

До инцидентних ситуација између родитеља и наставника обично долази на крају наставне године када се сумирају резултати рада њихових мезимаца који често пута не одговарају жељама и/или очекивањима родитеља. Нажалост, ових нежељених ситуација има и током године и управо недавни напад на нашег колегу, професора физике у једној угледној сомборској школи поново је оживео бојазан да би ово могао бити не само усамљен случај, већ почетак лова на оне наставнике чији критеријуми нису по мери ђака и/или родитеља. Однос између наставника и родитеља све је гори, показују и подаци из надналова који су додуше неслужбени, јер службених готово и да нема и које су прикупили синдикати. Нажалост, ситуација је још гора јер многи од случајева напада на наставнике, било од стране ученика или родитеља, нису ни забележени, пошто је небрига друштва, али и просветних власти за безбедност запослених у просвети, а првенствено наставника, довела до тога да и кад добију батине имају осећај кривице, па често пута своју бруку и не износе у јавност, што је, наравно, погрешно, јер тиме стимулишу насилнике за нове и нове нападе на неког другог колегу.

Насиље над наставницима престоницких школа сасвим извесно није ништа учесталије него у унутрашњости. Међутим, већина случајева насиља није ни забележена, па самим тиме ни процесуирана, тако да са правом можемо утврдити да је од оних **87%** наставника који су претрпели, било вербално или психичко насиље, половина (око **40%**) била жртва сопствених ученика, а остатак је био жртва разјарених родитеља који су своје промашаје у васпитању рођене деце пренели на терен школе, некритички заборављајући да је примарни циљ васпитања деце њихова обавеза, а школе да образује, па тек онда да и васпитава. С обзиром да је већини родитеља важнија оцена него знање које ученици треба да понесу из школе, јасно је да ће се ескалација насиља над наставницима наставити.

Досадашњи напори запослених да се заштите на начин да се запосленима додели статус службеног лица одбијени су од стране надлежних из разлога што сматрају нападе на наставнике појединачним случајевима и што статус службеног лица подразумева ношење и употребу оружја, а они сматрају да је посао наставника ипак мање ризичан него оних лица који по закону данас имају статус службеног лица. И тако су наставници и даље између насиља наставника и „сигурне луке“ коју пружа статус службеног лица и даље на ветрометини и

препуштени оцени родитеља да ли треба да их бију или евентуално да их питају за стручан савет шта да они ураде са својом децом. Како је удумаћена пракса да родитељи и од нас боље знају наш посао, бојим се да ће преовладати манир да се њихово незадовољство нашим радом валоризује батинама, а не јавним признањем.

Сем инцидентне ситуације приликом закључивања оцена све ово се понавља и приликом утврђивања резултата „мале матуре“ или матурског испита у средњим школама, јер се тада притисцима, уценама, а понекад и физичким нападом на носиоце посла покушава за своје љубимце обезбедити оно што они нису умели да ураде у тесту знања, без обзира да ли је то мала или велика матура. Наравно, тиме није исцрпљена листа потенцијалних опасних ситуација у коју свакако морамо придодати и време уписа, када честу пута наставници бивају криви за то што недостаје понеки бод да би се уписало жељено занимање. Разлози за напад могу бити и то што наставник не дозвољава да ученик на очиглед свих покушава преписивањем да реши писмени задатак, као и низ других ситуација. Рекли би све може бити узрок потенцијалног напада, нарочито у ситуацији када је насиље у друштву опште раширена појава и када се насиље укоренило у све поре свакодневног живота.

Нису само наставници изложени насиљу у школама и на путу до школе, већ се то дешава и на кућном прагу, али и у јавности. Осим напада на носиоце посла у делатности, бележимо и нападе на друге запослене у школама - њих је, ипак, било знатно мање - **130**, односно нападнут је сваки трећи, у односу на **300** напада на наставнике у војвођанским кућама знања, које су извели њихови ученици. Ове податке покрајинског омбудсмана допунићемо и подацима наставника на ученике који су такође педантно забележени и којих је знатно мање - у протеклој години запослени у школама су на ученике атаковали око **50** пута, док су ученици над ученицима само у **299** војвођанских основних и средњих школа лане, бар по омбудсману, извршили готово **5.000** забележених случајева насиља.

Очигледно је да су сви релевантни заказали и да је на делу парадокс да што имамо већи број „Школа без насиља“, имамо све више насиља у кућама знања, при чему поменуте Школе нису никаква изнимка, већ су и оне често пута су попрште различитих врста сукоба, било вршњачког, било генерацијског, било родитељског. Смањењу насиља, нажалост, није помогло ни увођење грађанског васпитања и/или верске наставе, које су требале да допринесу повећању толеранције и трпељивости међу ђацима и запосленима. Нажалост, то се није десило, па би било целисходно анализирати због чега је то тако.

Анализирајући стање у региону, видимо да је насиље над запосленима и регионални, али и глобални проблем коме ће друштво морати посветити више пажње, пошто ће порука да се насиљем могу решавати проблеми у школи могла, уколико то остане и убудуће пракса, имати несагледиве последице, не за појединца, било наставника, било ђака и његов разбијен нос и/или понос, већ за друштво у целини.

Нови Сад, 14.05.2013.год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар НСПРВ

